

CARTA DE DRETS I DEURES DELS CIUTADANS EN RELACIÓ AMB LA SALUT I L'ATENCIÓ SANITÀRIA / CARTA DE DERECHOS Y DEBERES DE LOS CIUDADANOS EN RELACIÓN A LA SALUD Y LA ATENCIÓN SANITARIA

Aquesta carta de drets i deures dels ciutadans en relació amb la salut i l'atenció sanitària ha estat aprovada amb caràcter de document programàtic a la sessió de govern del Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya de 24 de juliol de 2001.

Drets dels ciutadans en relació a la salut i l'atenció sanitària

1. Drets relacionats amb la igualtat i la no-discriminació de les persones

- 1.1 Dret a l'atenció sanitària i als serveis de salut.
- 1.2 Dret a gaudir, sense discriminació, els drets reconeguts en aquesta carta.
- 1.3 Drets dels col·lectius més vulnerables davant d'actuacions sanitàries específiques.

2. Drets relacionats amb l'autonomia de la persona

- 2.1 Dret a ser informat prèviament, per tal de poder donar després el seu consentiment (*consentiment informat*) perquè se li realitzi qualsevol procediment diagnòstic o terapèutic.
- 2.2 Dret del malalt a escollir entre les diferents opcions terapèutiques i de renunciar a rebre tractaments mèdics o les actuacions sanitàries proposades.
- 2.3 Dret del menor a ser consultat, a fi que la seva opinió sigui considerada com un factor determinant, en funció de la seva edat i del seu grau de maduresa, de les decisions en relació amb les intervencions que es puguin adoptar sobre la seva salut.
- 2.4 Tota persona té el dret a viure el procés de la seva mort, d'acord amb el seu concepte de dignitat.
- 2.5 Dret que es tinguin en compte les voluntats anticipades, establertes mitjançant el document que hi correspon.

3. Drets relacionats amb la intimitat i la confidencialitat

- 3.1 Dret a decidir qui pot estar present durant els actes sanitaris.

Esta carta de derechos y deberes de los ciudadanos en relación con la salud y la atención sanitaria ha sido aprobada con carácter de documento programático en la sesión de gobierno del Consejo Ejecutivo de la Generalitat de Catalunya de 24 de julio de 2001.

Derechos de los ciudadanos en relación a la salud y a la atención sanitaria

1. Derechos relacionados con la igualdad y la no-discriminación de las personas

- 1.1 Derecho a la atención sanitaria y a los servicios de salud.
- 1.2 Derecho a disfrutar, sin discriminación, de los derechos reconocidos en esta carta.
- 1.3 Derechos de los colectivos más vulnerables ante actuaciones sanitarias específicas.

2. Derechos relacionados con la autonomía de la persona

- 2.1 Derecho a ser informado previamente, con el fin de poder dar posteriormente su consentimiento (*consentimiento informado*) para que se le realice cualquier procedimiento diagnóstico o terapéutico.
- 2.2 Derecho del enfermo a escoger entre las diferentes opciones terapéuticas y a renunciar a los tratamientos médicos o a las actuaciones sanitarias propuestas.
- 2.3 Derecho del menor a ser consultado, con el fin de que su opinión sea considerada como un factor determinante, en función de su edad y grado de madurez, en las decisiones relacionadas con las intervenciones que se puedan adoptar sobre su salud.
- 2.4 Toda persona tiene derecho a vivir el proceso de su muerte, de acuerdo con su concepto de dignidad.
- 2.5 Derecho a que se tengan en cuenta las voluntades anticipadas, establecidas mediante el documento que corresponda.

3. Derechos relacionados con la intimidad y la confidencialidad

- 3.1 Derecho a decidir quien puede estar presente durante los actos sanitarios.

- 3.2 Dret a preservar la intimitat del cos d'un pacient respecte d'altres persones.
- 3.3 Dret a la llibertat ideològica, religiosa i de culte.
- 3.4 Dret a ser atès en un medi que garanteixi la intimitat, dignitat, autonomia i seguretat de la persona.
- 3.5 Dret a la confidencialitat de la informació.
- 3.6 Dret a accedir a les dades personals obtingudes en l'atenció sanitària.
- 3.7 Dret que se li demani el seu consentiment, abans de la realització i difusió de registres iconogràfics.

4. Drets relacionats amb la constitució genètica de la persona

- 4.1 Dret a la confidencialitat de la informació del seu genoma i que no s'utilitzi per a cap tipus de discriminació.
- 4.2 Dret a gaudir dels avantatges derivats de les noves tecnologies genètiques dins el marc legal vigent.

5. Drets relacionats amb la investigació i l'experimentació científiques

- 5.1 Dret a conèixer si els procediments de pronòstic, diagnòstic i terapèutics que s'apliquen a un pacient poden ser utilitzats per a un projecte docent o d'investigació que, en cap cas, no podrà comportar perill addicional per a la seva salut. En tot cas, serà imprescindible l'autorització prèvia i per escrit del pacient, i l'acceptació per part del metge i de la direcció del centre sanitari corresponent.
- 5.2 El pacient té dret a disposar d'aquelles preparacions de teixits o mostres biològiques provinents d'una biòpsia o extracció, amb la finalitat de facilitar l'opinió d'un segon professional o la continuïtat de l'assistència en un centre diferent.

6. Drets relacionats amb la prevenció de la malaltia i la promoció i la protecció de la salut

- 6.1 Els ciutadans tenen dret a tenir un coneixement adequat dels problemes de salut de la col·lectivitat que suposin un risc per a la salut d'inci-

- 3.2 Derecho a preservar la intimidad del cuerpo de un paciente respecto a otras personas.
- 3.3 Derecho a la libertad ideológica, religiosa y de culto.
- 3.4 Derecho a ser atendido en un medio que garantice la intimidad, dignidad, autonomía y seguridad de la persona.
- 3.5 Derecho a la confidencialidad de la información.
- 3.6. Derecho a acceder a los datos personales obtenidos durante la atención sanitaria.
- 3.7. Derecho a que se pida su consentimiento, antes de la realización de registros iconográficos.

4. Derechos relacionados con la constitución genética de la persona

- 4.1 Derecho a la confidencialidad de la información de su genoma y a que no se utilice para ningún tipo de discriminación.
- 4.2 Derecho a disfrutar de las ventajas derivadas de las nuevas tecnologías genéticas dentro del marco legal vigente.

5. Derechos relacionados con la investigación y la experimentación científica

- 5.1 Derecho a conocer si los procedimientos de pronóstico, diagnóstico y terapéuticos que se aplican a un paciente pueden ser utilizados para un proyecto docente o de investigación que, en ningún caso, podrá comportar peligro adicional para su salud. En todo caso, será imprescindible la autorización previa y por escrito del paciente, y la aceptación por parte del médico y de la dirección del centro sanitario correspondiente.
- 5.2 El paciente tiene derecho a disponer de aquellas preparaciones de tejidos o muestras biológicas procedentes de una biopsia o extracción, con la finalidad de facilitar la opinión de un segundo profesional o la continuidad de la asistencia en un centro diferente.

6. Derechos relacionados con la prevención de la enfermedad y la promoción y protección de la salud

- 6.1 Los ciudadanos tienen derecho a tener un conocimiento adecuado de los problemas de salud de la colectividad que supongan un

dència i d'interès a la comunitat, i que aquesta informació es difongui en termes comprensibles, verídics i adequats per a la protecció de la salut.

6.2 Dret a gaudir d'un medi ambient de qualitat.

6.3 Dret a consumir aliments segurs i aigua potable.

6.4 Dret a conèixer els plans, les accions i les prestacions en matèria de prevenció, promoció i protecció de la salut, i a saber com es fan efectives.

6.5 Dret a rebre les prestacions preventives dins el marc de la consulta habitual.

6.6 Dret a rebutjar aquelles accions preventives que es proposin en situacions que no comportin riscos a tercers, sens perjudici del què estableixi la normativa de salut pública.

7. Drets relacionats amb la informació assistencial i l'accés a la documentació clínica

7.1 Dret a rebre la informació sobre el procés assistencial i l'estat de salut.

7.2 Dret de l'usuari que la seva història clínica sigui completa i que reculli tota la informació sobre el seu estat de salut, i de les actuacions clíniques i sanitàries dels diferents episodis assistencials.

7.3 Dret de l'usuari per accedir a la documentació de la seva història clínica.

7.4 Dret a disposar d'informació escrita sobre el procés assistencial i l'estat de salut.

8. Drets relacionats amb l'accés a l'atenció sanitària

8.1 Dret d'accés als serveis sanitaris públics.

8.2 Dret a escollir els professionals i el centre sanitari.

8.3 Dret d'obtenir medicaments i productes sanitaris necessaris per a la salut.

8.4 Dret a ser atès, dins d'un temps adequat a la condició patològica i d'acord amb criteris d'equitat.

8.5 Dret a sol·licitar una segona opinió.

riesgo para la salud, de incidencia y de interés en la comunidad, y que esa información se difunda en términos comprensibles, verídicos y adecuados para la protección de la salud.

6.2 Derecho a disfrutar de un medio ambiente de calidad.

6.3 Derecho a consumir alimentos seguros y agua potable.

6.4 Derecho a conocer los planes, las acciones y las prestaciones en materia de prevención, promoción y protección de la salud, y a saber cómo se hacen efectivas.

6.5 Derecho a recibir las prestaciones preventivas dentro del marco de la consulta habitual.

6.6 Derecho a rechazar aquellas acciones preventivas que se propongan en situaciones que no comporten riesgos a terceros, sin perjuicio de lo que establezca la normativa de salud pública.

7. Derechos relacionados con la información asistencial y el acceso a la documentación clínica

7.1 Derecho a recibir información sobre el proceso asistencial y el estado de salud.

7.2 Derecho del usuario a que su historia clínica esté completa y recoja toda la información sobre su estado de salud, y sobre las actuaciones clínicas y sanitarias de los diferentes episodios asistenciales.

7.3 Derecho del usuario a acceder a la documentación de su historia clínica.

7.4 Derecho a disponer de información escrita sobre el proceso asistencial y el estado de salud.

8. Derechos relacionados con el acceso a la atención sanitaria

8.1 Derecho de acceso a los servicios sanitarios públicos.

8.2 Derecho a escoger los profesionales y el centro sanitario.

8.3 Derecho a obtener medicamentos y productos sanitarios necesarios para la salud.

8.4 Derecho a ser atendido, dentro de un tiempo adecuado a la condición patológica y de acuerdo a criterios de equidad.

8.5 Derecho a solicitar una segunda opinión.

CARTA DE DRETS I DEURES DELS CIUTADANS EN RELACIÓ AMB LA SALUT I L'ATENCIÓ SANITÀRIA / CARTA DE DERECHOS Y DEBERES DE LOS CIUDADANOS EN RELACIÓN A LA SALUD Y LA ATENCIÓN SANITARIA

9. Drets relacionats amb la informació general sobre els serveis sanitaris i la participació dels usuaris

- 9.1 Dret a disposar de la carta de drets i deures, en tots els centres sanitaris.
- 9.2 Dret a rebre informació general i sobre les prestacions i els serveis.
- 9.3 Dret a conèixer les prestacions que cobreix l'assegurança.
- 9.4 Dret a conèixer i identificar els professionals que presten l'atenció sanitària.
- 9.5 Dret a presentar reclamacions i suggeriments.
- 9.6 Dret a participar en les activitats sanitàries, mitjançant les institucions i òrgans de participació comunitària i les organitzacions socials, en els termes establerts normativament.
- 9.7 Dret a la utilització de les tecnologies de la informació i de la comunicació, d'acord amb el nivell d'implantació i el desenvolupament d'aquestes tecnologies en la xarxa sanitària.

10. Drets relacionats amb la qualitat assistencial

- 10.1 Dret a l'assistència sanitària de qualitat humana i científica.
- 10.2 Dret a conèixer el nivell de qualitat dels centres assistencials.
- 10.3 Dret a rebre una atenció sanitària continuada i integral.

DEURES DELS CIUTADANS EN RELACIÓ AMB LA SALUT I L'ATENCIÓ SANITÀRIA

1. Deure de cuidar de la seva salut i responsabilitzar-se'n. Aquest deure s'ha d'exigir especialment quan es puguin derivar riscos o perjudicis per a la salut d'altres persones.
2. Deure de fer ús dels recursos, prestacions i drets d'acord amb les seves necessitats de salut i en funció de les disponibilitats del sistema sanitari, per tal de facilitar l'accés de tots els ciutadans a l'atenció sanitària en condicions d'igualtat efectiva.

9. Derechos relacionados con la información general sobre los servicios sanitarios y la participación de los usuarios

- 9.1 Derecho a disponer de la carta de derechos y deberes, en todos los centros sanitarios.
- 9.2 Derecho a recibir información general y sobre las prestaciones y los servicios.
- 9.3 Derecho a conocer las prestaciones que cubre el seguro.
- 9.4 Derecho a conocer e identificar a los profesionales que prestan la atención sanitaria.
- 9.5 Derecho a presentar reclamaciones y sugerencias.
- 9.6 Derecho a participar en las actividades sanitarias, mediante las instituciones y órganos de participación comunitaria y las organizaciones sociales, en los términos establecidos normativamente.
- 9.7 Derecho a la utilización de las tecnologías de la información y de la comunicación, de acuerdo con el nivel de implantación y el desarrollo de estas tecnologías en la red sanitaria.

10. Derechos relacionados con la calidad asistencial

- 10.1 Derecho a una asistencia sanitaria de calidad humana y científica.
- 10.2 Derecho a conocer el nivel de calidad de los centros asistenciales.
- 10.3 Derecho a recibir una atención sanitaria continuada e integral.

DEBERES DE LOS CIUDADANOS EN RELACIÓN CON LA SALUD Y LA ATENCIÓN SANITARIA

1. Deber de cuidar de su salud y responsabilizarse. Este deber se debe exigir especialmente cuando se puedan derivar riesgos o perjuicios para la salud de otras personas.
2. Deber de utilizar los recursos, prestaciones y derechos de acuerdo con sus necesidades de salud y en función de la disponibilidad del sistema sanitario, con el fin de facilitar el acceso a todos los ciudadanos a la atención sanitaria en condiciones de igualdad efectiva.

CARTA DE DRETS I DEURES DELS CIUTADANS EN RELACIÓ AMB LA SALUT I L'ATENCIÓ SANITÀRIA / CARTA DE DERECHOS Y DEBERES DE LOS CIUDADANOS EN RELACIÓN A LA SALUD Y LA ATENCIÓN SANITARIA

3. Deure de complir les prescripcions generals, de naturalesa sanitària, comunes a tota la població, així com les específiques determinades pels serveis sanitaris.
  4. Deure de respectar i complir les mesures sanitàries adoptades per a la prevenció de riscos, la protecció de la salut o la lluita contra les amenaces a la salut pública, com ara el tabac, l'alcoholisme i els accidents de trànsit, o les malalties transmissibles susceptibles de ser previngudes mitjançant vacunacions o d'altres mesures preventives, així com col·laborar en l'assoliment de les seves finalitats.
  5. Deure de responsabilitzar-se de l'ús adequat de les prestacions sanitàries ofertes pel sistema sanitari, fonamentalment les farmacèutiques, les complementàries, les d'incapacitat laboral i les de caràcter social.
  6. Deure d'utilitzar i gaudir de manera responsable, d'acord amb les normes corresponents, de les instal·lacions i els serveis sanitaris.
  7. Deure de mantenir el respecte degut a les normes establertes en cada centre, així com a la dignitat personal i professional del personal que hi presta serveis.
  8. Deure de facilitar, de forma lleial i certa, les dades d'identificació i les referents al seu estat físic o sobre la seva salut, que siguin necessàries per al procés assistencial o per raons d'interès general degudament motivades.
  9. Deure de signar el document pertinent, en el cas de negar-se a les actuacions sanitàries proposades –especialment en cas de proves diagnòstiques, actuacions preventives i tractaments d'especial rellevància per a la salut del pacient. En aquest document quedarà expressat amb claredat que el pacient ha quedat suficientment informat de les situacions que se'n poden derivar i que rebutja els procediments suggerits.
  10. El malalt té el deure d'acceptar l'alta un cop s'ha acabat el procés assistencial que el centre o la unitat li pot oferir. Si per diferents raons existís divergència de criteri per part del pacient, s'esgotaran les vies de diàleg i tolerància raonables vers la seva opinió i, sempre que la situació ho requereixi, el centre o la unitat haurà de fer la cerca dels recursos necessaris per a una adequada atenció.
3. Deber de cumplir las prescripciones generales, de naturaleza sanitaria, comunes a toda la población, así como las específicas determinadas por los servicios sanitarios.
  4. Deber de respetar y cumplir las medidas sanitarias adoptadas para la prevención de riesgos, la protección de la salud o la lucha contra las amenazas a la salud, como pueden ser el tabaco, el alcoholismo y los accidentes de tráfico, o las enfermedades transmisibles susceptibles de prevenirse mediante vacunaciones u otras medidas preventivas, así como a colaborar en la consecución de sus fines.
  5. Deber de responsabilizarse del uso adecuado de las prestaciones sanitarias ofrecidas por el sistema sanitario, fundamentalmente las farmacéuticas, las complementarias, las de incapacidad laboral y las de carácter social.
  6. Deber de utilizar y disfrutar de forma responsable, de acuerdo con las normas correspondientes, de las instalaciones y servicios sanitarios.
  7. Deber de mantener el debido respeto a las normas establecidas en cada centro, así como a la dignidad personal y profesional del personal que presta los servicios.
  8. Deber de facilitar, de forma veraz, los datos de identificación y las referencias a su estado físico o sobre su salud, que sean necesarias para el proceso asistencial o por razones de interés general debidamente motivadas.
  9. Deber de firmar el documento pertinente, en el caso de negarse a las actuaciones sanitarias propuestas –especialmente en caso de pruebas diagnósticas, actuaciones preventivas y tratamientos de especial relevancia para la salud del paciente. En este documento quedará expresado con claridad que el paciente ha quedado suficientemente informado de las situaciones que se pueden derivar y que rechaza los procedimientos sugeridos.
  10. El enfermo tiene el deber de aceptar el alta una vez ha finalizado el proceso asistencial que el centro o la unidad le puede ofrecer. Si por diferentes razones existiera divergencia de criterios por parte del paciente, se agotarán las vías de diálogo y tolerancia razonables hacia su opinión y, siempre que la situación lo requiera, el centro o la unidad deberá buscar los recursos necesarios para una adecuada atención.